

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 419/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť R., T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Č., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť a pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2009 doručená sťažnosť R., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť a pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa žalobným návrhom podaným 20. apríla 2007 na okresnom súde domáhal proti žalovanému S., B. (ďalej len „žalovaný 1“), a žalovanému L., štátny podnik, B. (ďalej len „žalovaný 2“, spolu ďalej len „žalovaní“), uloženia povinnosti spoločne a nerozdielne vydať sťažovateľovi nehnuteľnosti v katastrálnom území S., pôvodne vedené v pozemnoknižných vložkách č. 91, 178 a 179, bližšie označené číslami parcel, tzv. kultúrami a výmerami pozemkov (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“).

Sťažovateľ svoj nárok odôvodnil najmä tým, že jeho právny predchodca – Študiálny fond ako cirkevná základina, právnická osoba vytvorená výlučne z majetkov katolíckej cirkvi na základe rozhodnutia Márie Terézie Veľkým Kráľovským diplomom z 25. marca 1780 – bol výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností, preto má právo uplatňovať reštitučné nároky po zaniknutých alebo zrušených cirkevných organizáciách, pričom v tomto prípade mu boli nehnuteľnosti odňaté bez náhrady úpravou pozemkového vlastníctva v zmysle pozemkových reforiem na základe rozhodnutia poverenictva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy č. 35395/49-V/B z 28. októbra 1949 podľa zákona č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ tvrdil, že 21. apríla 2006 vyzval žalovaných podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „reštitučný zákon“) na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam a na ich vydanie v súlade s § 2 ods. 2, § 3 ods. 1 písm. c), § 3 ods. 3 a § 4 ods. 1 reštitučného zákona. Keďže žalovaní na doručení výzvu nereagovali a dohodu o vydaní nehnuteľnosti so sťažovateľom v lehote 60 dní od doručenia

písomnej výzvy neuzatvorili, sťažovateľ uplatnil svoje nároky v prekluzívnej lehote 12 mesiacov od doručenia výzvy povinným osobám na súde (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona).

Žalovaní žiadali žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaný 1 poukázal na to, že sťažovateľ svoju výzvu na vydanie nehnuteľností nedoložil žiadnymi dokladmi (ani len pozemnoknižnými vložkami), a to napriek tomu, že v zmysle § 5 ods. 1 reštitučného zákona v prekluzívnej lehote na uplatnenie nároku voči povinnej osobe v zákonom ustanovenej lehote, konkrétne do 30. apríla 2006, bol povinný nielen uplatniť svoje právo dorúčením výzvy povinnej osobe na vydanie nehnuteľností, ale aj preukázať svoje právo v určenej prekluzívnej lehote podľa § 3 reštitučného zákona. Nárok sťažovateľa preto podľa žalovaného 1 zanikol uplynutím tejto prekluzívnej lehoty. Žalovaný 1 ďalej tvrdil, že Študijná základina nikdy nenadobudla vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, vlastníctvo k nim nenadobudol ani sťažovateľ, keďže tieto nehnuteľnosti nikdy žiadnemu z týchto subjektov nemohli byť štátom pridelené tak, ako to tvrdí sťažovateľ (Štátnym pozemkovým úradom rozhodnutím z 5. októbra 1942), pretože v čase ich údajného pridelenia ich štát nevlastnil, a nemohli byť platne prevedené Študijnej základine, ako to tiež tvrdí sťažovateľ, ani ich vlastníkom grófom J. O. v roku 1942, pretože v tom čase už nebola táto osoba vlastníkom sporných nehnuteľností. Navyše podľa žalovaného 1 Študijná základina nie je náboženskou základinou, ale verejnou základinou. Preto ani sťažovateľ nie je oprávnenou osobou podľa reštitučného zákona. Žalovaný 2 okrem obdobnej argumentácie, akú použil žalovaný 1, poukázal i na to, že sa nepovažuje v spore za pasívne legitimovaného, pretože zo žaloby nevyplyva, ktoré nehnuteľnosti by mal sťažovateľovi vydať, resp. že z nehnuteľností, ktoré sú predmetom konania, uživa iba tri, avšak nie ako správca majetku štátu, ale z titulu správy majetku neznámych vlastníkov.

Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 zamietol a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že neboli splnené podmienky na vznik reštitučného nároku podľa reštitučného zákona, resp. že reštitučný nárok zanikol preklúziou. Okresný súd ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania považoval za jednoznačne a spoľahlivo preukázané, že Študijná základina nebola vlastníkom sporných nehnuteľností, a teda ani sťažovateľ ako jej prípadný právny

nástupca nemôže byť oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 1 a 2 reštitučného zákona. Z tohto dôvodu sa už okresný súd podrobnejšie nezaoberal posudzovaním otázky, či sťažovateľ je právnym nástupcom Študijnej základiny. Okresný súd vychádzajúc tiež z nevyhnutnosti rešpektovať vo vzťahu k zmenám vlastníctva nehnuteľností intabulačný princíp dospel k záveru, podľa ktorého v konaní nebolo preukázané, že Študijná základina bola vlastníkom sporných nehnuteľností. Ak sťažovateľ tvrdil, že Študijná základina nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam od Slovenského štátu (Štátneho pozemkového úradu na základe jeho rozhodnutia č. C 698/1942 z 5. októbra 1942), toto tvrdenie nebolo preukázané jednak preto, že v tom čase nebol Slovenský štát vlastníkom sporných nehnuteľností (pretože na Slovenský štát neprešlo dovtedy vlastnícke právo podľa zákona č. 157/1942 Sl. z., ktorým sa vykonáva slovensko-maďarská Dohoda o pozemkovo-politických opatreniach – vyvlastňovacie konanie nebolo ukončené a v pozemkovej knihe nebol Slovenský štát ako vlastník zapísaný), a jednak preto, že rozhodnutie č. C 698/1942 z 5. októbra 1942 nebolo svojou povahou s ohľadom na jeho obsah rozhodnutím, ale iba upovedomením Štátneho pozemkového úradu o tom, že za kupca sporných nehnuteľností sa označuje Centrálna správa verejnozákadinných majetkov v B. (pokiaľ ide o nehnuteľnosti pôvodne vo vlastníctve J. O.) ako správkyňa Študijnej základiny a s účinnosťou 1. októbra 1942 bola uvedená do držby a úžitku nehnuteľností. V konaní pred okresným súdom nebolo preukázané ani to, že neskôr došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, ktorou by boli sporné nehnuteľnosti prevedené do vlastníctva Študijného fondu, pretože okresnému súdu bola v súvislosti so spornými nehnuteľnosťami predložená iba nikým nepodpísaná kúpna zmluva, v ktorej mal byť predávajúcim Slovenský štát, zastúpený Štátnym pozemkovým úradom, a kupujúcim Študijný fond (základina). Z uvedeného okresný súd vyvodil, že v konaní bolo preukázané iba to, že Študijný fond vstúpil do držby a úžitku sporných nehnuteľností od 1. októbra 1942, avšak vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam nikdy nenadobudol, hoci sa o prevode vlastníckeho práva možno v danom čase uvažovalo, keďže bola pripravená kúpna zmluva, avšak, že by k jej uzatvoreniu napokon aj skutočne došlo, preukázané nebolo. Študijný fond nemohol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudnúť ani vydržaním, a to už len preto, že ešte pred uplynutím 32-ročnej vydržacej lehoty mu bola držba sporných nehnuteľností odňatá (1. januára 1951). Takémuto právnomu posúdeniu veci nasvedčuje i existencia niektorých listov vlastníctva k nehnuteľnostiam pre

k. ú. S. (4961, 5067, 5098), na ktorých sú ako vlastníci zapísané fyzické osoby K. O., J. O., M. O. a V. O.

Druhým dôvodom na zamietnutie žaloby bolo zistenie okresného súdu, podľa ktorého si sťažovateľ neuplatnil, resp. nepreukázal svoj reštitučný nárok k sporným nehnuteľnostiam v prekluzívnej lehote u žalovaných, spôsobom predpísaným podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona. Okresný súd vychádzal z toho, že pre riadne uplatnenie a preukázanie reštitučného nároku v tomto prípade podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona bol sťažovateľ povinný doručiť žalovaným v prekluzívnej lehote písomnú výzvu, ktorá je určitým a zrozumiteľným právnym úkonom (§ 34 a § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a jej obsahom musí byť preukázanie toho, na základe čoho boli nehnuteľnosti odňaté (§ 3 reštitučného zákona), ďalej preukázanie, že žiadateľ je oprávnenou osobou (§ 2 ods. 2 reštitučného zákona), ako aj toho, že predmetom žiadosti sú nehnuteľnosti podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona, pričom tieto musia byť konkretizované tak, ako majú byť označené v dohode o vydaní veci, ak bude táto uzatvorená. Podľa okresného súdu iba tak je možné naplniť účel výzvy predpísanej reštitučným zákonom, pretože iba tak môže povinná osoba s oprávnenou osobou uzatvoriť dohodu o vydaní nehnuteľností. V konaní nebolo sporné, že vo výzve sťažovateľa boli nehnuteľnosti označené iba špecifikáciou ich zápisu na pozemnom knižnej vložke, ktorých pôvodným vlastníkom bol Študijný fond, a prílohu výzvy tvorilo potvrdenie o právnej subjektivite sťažovateľa, potvrdenie o pridelení IČO a fotokópia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 119/02. Keďže vo výzve sťažovateľ uviedol iba to, že k prechodu sporných nehnuteľností na štát došlo z dôvodov podľa § 3 reštitučného zákona, neoznačil dostatočne určito právnú skutočnosť, ktorá mala spôsobiť prechod nehnuteľnosti na štát. Výzva sťažovateľa nie je ani dostatočne určitá a zrozumiteľná v časti špecifikácie nehnuteľností, sporné nehnuteľnosti neboli špecifikované parcelnými číslami pozemkov, druhom pozemkov a ani výmerou v podobe, v akej to vyžaduje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa okresného súdu na základe takejto výzvy nemohli odporcovia posúdiť dôvodnosť výzvy na uzatvorenie dohody.

3. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby, ako aj vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi sťažovateľom a žalovaným 1 potvrdil, žalovanému 1 priznal náhradu trov odvolacieho konania a vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalovaným 2 a sťažovateľom rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 bol doručený sťažovateľovi 19. júna 2009.

4. Sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť na porušenie základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 odôvodnil tým, že síce v prípade sporných nehnuteľností nejde o jeho existujúci majetok, ale o majetkovú hodnotu, o ktorej môže tvrdiť, že mal legitímnu nádej na jej nadobudnutie potom, ako doručil v zákonom ustanovenej lehote povinným osobám výzvu na navrátenie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam a následne i žalobu okresnému súdu. Aj preto mohol ako osoba oprávnená legitímne očakávať realizáciu svojich nárokov formou vydania pôvodného majetku. Toto jeho právo porušili okresný súd i krajský súd, keď konštatovali, že jeho právo zaniklo, pretože ho riadne (kvalifikovane) neuplatnil u povinnej osoby. Okresný súd i krajský súd v rozpore so súvisiacou právnou úpravou uzavreli, že právo oprávnenej osoby zaniká nielen vtedy, ak si ho v zákonom stanovenej lehote neuplatní u povinnej osoby vôbec, ale aj v prípade, ak ho síce v stanovenej lehote uplatní, avšak ho v tejto prekluzívnej lehote súčasne i nepreukáže. Takýto extenzívny výklad ustanovenia § 5 ods. 1 reštitučného zákona je podľa sťažovateľa v rozpore s jeho účelom a cieľom, ktorým je zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období na základe občianskoprávných, pracovných a správnych aktov urobených v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti. Navyše takýto výklad je i v rozpore so znením § 5 ods. 1 reštitučného zákona, pretože toto ustanovenie upravuje iba formu úkonu (písomná výzva), jeho obsah treba posudzovať s ohľadom na ustanovenia občianskeho práva (§ 34 Občianskeho zákonníka). Výzva, ktorú sťažovateľ doručil povinným osobám, je určitým

a zrozumiteľným prejavom jeho vôle, smeruje k vydaniu nehnuteľností špecifikovaných nezameniteľne údajom o ich zápise na pozemnoknižnej vložke s uvedením jej čísla. Podľa sťažovateľa je neprimeraným bremenom pre oprávnenú osobu vyžadovať od nej, aby v zákonom stanovenej lehote doručila povinnej osobe všetko to, čo od sťažovateľa vyžadoval okresný súd i krajský súd. Sťažovateľ v minulosti viedol vlastný archív, ten mu však bol v období komunizmu skonfiškovaný, preto si musel každý jeden výpis či kópiu z pozemnoknižnej vložky, či archívny dokument vyžiadať od príslušného štátneho orgánu. Získanie takýchto dokladov je komplikované aj tým, že na Slovensku je 3 000 katastrálnych území, mnohé archívne dokumenty sa nezachovali, vyhľadávanie je vždy zdĺhavé, a nie vždy úspešné. S tým počítal aj reštitučný zákon, ktorý v § 8 ods. 3 uložil povinným osobám, ale aj dotknutým orgánom štátnej správy, obciam a iným právnickým osobám spolupracovať a poskytnúť pomoc tomu, kto preukáže, že je oprávnenou osobou. Povinní napriek tomu takto nepostupovali a na výzvu sťažovateľa nijako nereagovali. Okresný súd aj krajský súd takýmto spôsobom interpretácie reštitučného zákona zásadne popreli jeho účel a zmysel. K veci pristupovali príliš formalisticky, čím ochranu práv urobili iluzórnou a nerealizovateľnou. Požiadavka, aby oprávnená osoba uviedla už vo výzve presnú špecifikáciu sporných nehnuteľností a parciel, kladie na sťažovateľa neprimerané bremeno v rozpore s čl. 1 dodatkového protokolu. Výkon súdnej moci musí smerovať k uplatneniu ideálu spravodlivosti pri rešpektovaní procesných pravidiel a rozumnom výklade hmotného práva.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 odôvodnil sťažovateľ tým, že okresný súd aj krajský súd interpretovali reštitučný zákon spôsobom nezlučiteľným s jeho účelom a významom. Sťažovateľ si svoj nárok uplatnil dostatočne kvalifikovanou výzvou. Už len preto, že sťažovateľ vo výzve povinným osobám uviedol čísla pozemnoknižných vložiek, bolo možné z takto označených verejných listín zistiť, ako sú jednotlivé nehnuteľnosti konkretizované parcelným číslom, druhom pozemku, výmerou a katastrálnym územím. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že takáto ochrana bude

účastníkovi poskytnutá bez toho, aby mu boli v spojitosti s jej uplatnením kladené povinnosti, ktoré od účastníka nevyžaduje zákon (v tomto prípade reštitučný zákon). Svojím výkladom reštitučného zákona obmedzil okresný súd i krajský súd prístup sťažovateľa k súdu, oba súdy postupovali vo veci sťažovateľa v rozpore s účinným a platným reštitučným zákonom.

Porušenie princípu rovnosti podľa čl. 47 ods. 3 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 odôvodnil sťažovateľ tým, že súdy svojím výkladom reštitučného zákona zvýhodnili žalovaných oproti sťažovateľovi, v dôsledku čoho mali žalovaní priaznivejšie postavenie pri prerokovaní a rozhodovaní veci. Súdy nevzali do úvahy, že dôvodom prijatia reštitučného zákona (aj podľa dôvodovej správy k reštitučnému zákonu) bolo aj to, aby bola poskytnutá rovnaká ochrana vlastníctvu fyzických osôb a vlastníctvu cirkví a náboženských spoločností, keď v prospech fyzických osôb bol v roku 2003 prijatý osobitný zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“), podľa § 5 ods. 1 ktorého právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona právo na vrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zanikne. Hoci oba tieto zákony sledovali rovnaký účel, stalo sa, že fyzickej osobe pri uplatnení reštitučného nároku postačovalo v posledný deň lehoty doručiť výzvu, v ktorej jednou vetou konštatovala, že si uplatňuje svoj reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z. z., a obvodný pozemkový úrad takýto nárok uznal, čo sa stalo napríklad vo veci reštitučnej výzvy Ing. J. T. z 20. decembra 2004, o ktorej rozhodol Obvodný pozemkový úrad v B. rozhodnutím č. j. 5784/04, Zn.: R-20087/787/2007PIHO z 23. júla 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 2007 a ktorým bolo rozhodnuté o priznaní reštitučného nároku

(hoci výzva neobsahovala ani len odkaz na pozemnoknižnú vložku či katastrálne územie). Sťažovateľ poukázal na to, že všeobecné súdy napadnutými rozhodnutiami porušili ústavnú zásadu rovnakého postavenia účastníkov konania, pretože právnické osoby, ktorým sa vlastnícke právo odňalo, nemali oproti fyzickým osobám inú možnosť chrániť si svoj nárok na navrátenie vlastníckeho práva ako domáhať sa ho na súde.

5. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že rozhodnutím Okresného súdu v Galante Rozsudkom č. k.: 20C 343/2007-342 zo dňa 19.06.2008 a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave Rozsudkom č. k.: 10Co/274/2008 zo dňa 28.04.2009 boli porušené základné ľudské práva sťažovateľa podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej Republiky, podľa čl. 47 ods.3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa Článku 1 Protokolu č.1 k Európskemu dohovoru o ľudských právach a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd slovenskej republiky Rozsudok Okresného súdu v Galante č. k.: 20C 343/2007-342 zo dňa 19.06.2008 a Rozsudok Krajského súdu v Trnave 10Co/274/2008 zo dňa 28.04.2009 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Galanta na nové konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1193 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (*mutatis mutandis* sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou napadol tak rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá

právomoc samostatne preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu, pretože o odvolaní proti tomuto rozhodnutiu rozhodoval krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Ústavný súd sa ďalej zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 (v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 343/2007-342 z 19. júna 2008), ktorým sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch(...)

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Sťažovateľ odôvodnil porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu v podstate tým, že krajský súd interpretoval reštitučný zákon spôsobom nezlučiteľným s jeho účelom a významom, keď dospel k záveru, že ustanovenie § 5 ods. 1 tohto zákona okresný súd správne aplikoval. Podľa názoru sťažovateľa vykladať reštitučný zákon tak, ako ho vykladal krajský súd, znamená ukladať oprávneným osobám povinnosti, ktoré v skutočnosti reštitučný zákon neobsahuje.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 okrem iného uviedol:

«V prejednávanej veci(...) došlo k zamietnutiu tzv. reštitučnej žaloby z dvoch základných dôvodov, z ktorých prvým bolo nepreukázanie platného nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam najskôr zo strany štátu a neskôr základinou - ako osobou, ktorej podľa argumentácie žalujúcej strany malo prislúchať postavenie právnej predchodkyne žalobkyne (pričom takéto závery by nasvedčovali ako nedostatku vecnej tzv. aktívnej legitímácie v žalobe označenej žalobkyne, tak i presnému opaku, teda

nedostatku tzv. pasívnej legitímácie v žalobe označených žalovaných) a druhým absencia riadneho a včasného uplatnenia tzv. reštitučnej požiadavky zo strany žalobkyne (spojovaná tretím cirkevným reštitučným zákonom rovnako ako jemu predchádzajúcim reštitučným zákonodarstvom s následkom zániku práva).

Žalobkyňa (ako odvolateľka) svoje odvolanie odôvodnila prakticky založením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom tento odvolací dôvod je daný buď vtedy, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav vôbec nedopadá, alebo vtedy, ak právnou normu určenú správne nesprávne vyložil, prípadne ak ju na daný (zistený) skutkový stav nesprávne aplikoval.

O žiaden z takýchto prípadov (vady v právnom posúdení veci) však v prejednávanej veci nešlo, keď podľa názoru odvolacieho súdu niet žiadneho dôvodu nestotožniť sa najmä s argumentáciou súdu prvého stupňa v časti splnenia (resp. nesplnenia) podmienok riadneho uplatnenia práva (tzv. kvalifikovanou reštitučnou výzvou). Pretože práve táto otázka bola aj z hľadiska možnosti ďalšieho (vecného) zaoberania sa požiadavkami žalobkyne nastolenými žalobou v prejednávanej veci rozhodujúcou (nedostatok riadneho a včasného uplatnenia práva spôsobuje zánik práva a nepotrebnosť ďalšieho skúmania, či k uplatneniu práva došlo aj zo strany oprávnenej osoby podľa definície v príslušnom ustanovení zákona, resp. voči povinnej osobe alebo v takom postavení osôb, kde by či už jednej, viacerým či prípadne i všetkým právnym vzťah k predmetu konania chýbal), už nesplnenie podmienky riadneho a včasného uplatnenia práva (za podmienok ustanovených príslušným, teda v tomto prípade tretím cirkevným reštitučným zákonom) vylučovalo úspech žaloby (a z hľadiska hospodárnosti konania i nutnosť dokazovania zameraného na zisťovanie, či žalobkyňi prislúchalo postavenie oprávnenej osoby alebo toto bolo len domnelým, resp. či obdobný konflikt bol alebo nebol medzi procesným statusom dotýčajúcej osoby a jej postavením z pohľadu hmotného práva na strane žalovaných, alebo i len niektorého z nich). Hoci by tak odvolaciemu súdu prakticky postačovalo i len odkázať na správne a dostatočne výstižné odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v časti vyporiadajúcej sa s týmto problémom (rozumej s otázkou náležitého uplatnenia práva tzv. reštitučnou výzvou), z dôvodu potreby vyporiadania sa aj s námietkami odvolateľky z jej odvolania sa žiada uviesť ešte toto:

Podľa § 5 ods.1 tretieho cirkevného reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 3 ods.2 rovnakého zákona nehnuteľná vec sa vydá oprávnenej osobe v stave, v akom je ku dňu účinnosti tohto zákona (teda k 1. máju 2005, v tejto súv. por. aj § 9 tretieho cirkevného reštitučného zákona)

Podľa § 3 ods. 1 zákona č.162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) pozemkom sa rozumie časť zemského povrchu oddelená od susedných častí hranicou územnej správnej jednotky, katastrálneho územia, zastavaného územia obce, hranicou vymedzenou právom k nehnuteľnosti, hranicou držby alebo hranicou druhu pozemku, alebo rozhraním spôsobu využívania pozemku; podľa odseku 3 tohto zákona parcelou sa rozumie geometrické určenie a polohové určenie a zobrazenie pozemku v katastrálnej mape, v mape určeného operátu alebo v geometrickom pláne s vyznačením jej parcelného čísla (čísla parcely - pozn. odvolacieho súdu) a podľa odseku 7 tu citovaného ustanovenia katastrálneho zákona výmerou parcely sa rozumie vyjadrenie plošného obsahu priemetu pozemku do zobrazovacej roviny v plošných metrických mierach, pričom veľkosť výmery parcely vyplýva z geometrického určenia a polohového určenia pozemku a zaokrúhľuje sa na celé štvorcové metre.

Napokon podľa § 7 písm. b./ katastrálneho zákona kataster obsahuje (okrem iného) aj parcelné čísla, druhy a výmery pozemkov, súpisné čísla stavieb a údaje o príslušnosti pozemkov k zastavanému územiu obce.

Z ustanovení citovaných zhora potom celkom jednoznačne vyplýva, že za riadne a včasné uplatnenie tzv. reštitučnej požiadavky podľa zák.č.161/2005 Z. z. oprávnenou osobou možno považovať len zloženú (viazanú) právnu skutočnosť, ktorou je urobenie v zákonom ustanovenej lehote písomnej výzvy na navrátenie vlastníctva, avšak len za podmienky, že zároveň v rovnakej lehote dôjde aj k preukázaniu skutočností podľa § 3 takéhoto zákona. Nakoľko však zásadou určitosti vymedzenia predmetu právnych vzťahov k nehnuteľnostiam (ako v právnych úkonoch účastníkov takýchto vzťahov, tak aj v prípadných rozhodnutiach na to povolaných orgánov štátu, či iných osôb) je i povinnosť

označovania predmetov takýchto právnych vzťahov (teda nehnuteľností) údajmi aktuálnej evidencie vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (dnes údajmi katastra), aj požiadavku na vydanie predmetu reštitúcie v stave existujúcom tu v čase účinnosti tretieho cirkevného reštitučného zákona (podľa § 3 ods.2 zákona č. 161/2005 Z. z.) treba vykladať v smere riadnej (aktuálnej) identifikácie nehnuteľných vecí majúcich sa podľa reštitučnej výzvy vydať už vo výzve na navrátenie vlastníctva, najneskôr však do uplynutia lehoty podľa ust. § 5 ods.1 prvej vety takéhoto zákona) možnosť urobiť tak aj v prípadnej prílohe či doplnení výzvy doručenom však povinnej osobe najneskôr do 30. apríla 2006 vrátane). Práve takýmto sprísnením požiadaviek na uplatňovanie tzv. reštitučných nárokov (v treťom cirkevnom reštitučnom zákone) došlo totiž jednak k zakotveniu vyššie definovanej zásady potreby identifikácie nehnuteľnosti vždy údajmi aktuálnej evidencie aj výslovne do právneho poriadku, zároveň sa tým však tretí cirkevný reštitučný zákon v časti podmienok vydania tzv. reštitučných nárokov odchýlil od doterajších reštitučných zákonov (vrátane tých oboch skorších cirkevných) do tej miery, že skoršiu dostatočnosť relatívne neformálnych reštitučných výziev nahradil pomerne tuhou úpravou kladúcou na oprávnené osoby podstatne zvýšené nároky a tým bola spôsobená aj nepoužitelnosť (v sporoch vzniknutých pri postupe podľa takéhoto zákona) skoršej judikatúry súdov v tzv. cirkevných reštitučných veciach (teda aj rozsudkov Najvyššieho súdu SR použitých v rámci argumentácie žalobkyne v prejednávanej veci).

Nakoľko potom z obsahu spisu v tejto veci nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nie len cirkevné tzv. reštitučné výzvy žalobkyne datované 18. apríla a 19. apríla 2006 a žalovaným doručené 21. apríla rovnakého roku, ale ani sprievodné listy a prílohy k nim (por. č. l. 48 - 53 spisu) neobsahovali ako náležité označenie nehnuteľných vecí majúcich sa žalobkyňi „vydať“ (len odkazy na čísla pozemkovoknižných vložiek, čo aj pri uvedení katastrálneho územia, avšak pri neprehliadnuteľnosti tohto zápisu v takýchto vložkách aj značného počtu iných nehnuteľností - netvoriacich však predmet sporu, tu por. aj čl. 38-47 spisu), tak ani žiadne dôkazy preukazujúce ďalšie skutočnosti podľa § 3 tretieho cirkevného reštitučného zákona (prílohami oboch výziev mali byť totiž podľa ich obsahu len potvrdenie právnej subjektivity žalobkyne, potvrdenie o pridelení jej identifikačného čísla organizácie a kópia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 119/02, teda vo veci týkajúcej sa len

inej skoršej reštitučnej požiadavky žalobkyne na východnom Slovensku, uplatnenej však podľa druhého cirkevného reštitučného zákona).

Za opísanej situácie tak spôsob uplatnenia tzv. reštitučnej požiadavky žalobkyňou v prejednávanej veci nebolo možno považovať za riadny a práve preto muselo byť už nadbytočným zaoberanie sa otázkou, či žalobkyňi prislúchalo jej postavenie oprávnenej osoby, resp. či žalovaným prislúchal naopak status osôb povinných (pozitívna odpoveď na túto otázku nemohla nič zmeniť na tom, že uplatňované právo práve v dôsledku jeho nenáležitého uplatnenia zaniklo a negatívna odpoveď by bola len ďalším podporným dôvodom, pre ktorý rozhodnutie napadnutým rozsudkom vo veci samej bolo treba považovať za vecne správne. (...)).

Ústavný súd konštatuje, že postup všeobecných súdov pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za arbitrárny. Všeobecné súdy na argumentáciu sťažovateľa reagovali primeraným spôsobom, vysporiadali sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia rozhodnutia uviedli postup, akým dospeli k svojmu rozhodnutiu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia najmä § 5 ods. 1 reštitučného zákona okresným súdom a krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto ústavný súd nie je oprávnený na jeho meritórne preskúmanie. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd dostatočným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré treba ustanovenie § 5 ods. 1 reštitučného zákona interpretovať a uplatňovať práve takýmto spôsobom, a nie iným, a tým zároveň podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom odpovedal aj na argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej toto zákonné ustanovenie treba vykladať a uplatňovať odlišne. V každom prípade uvedený postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnený. Všeobecné súdy aplikovali v danom prípade právny výklad relevantných noriem aj s ohľadom na súvisiace právne normy, ktoré tvoria súčasť právneho poriadku. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu a krajského súdu

nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ako už bolo uvedené, ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade ich nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Sťažovateľ tiež tvrdil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu (v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu) bol porušený princíp rovnosti konania v zmysle čl. 47 ods. 3 ústavy, ktorý je inak súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy odôvodnil sťažovateľ tým, že krajský súd svojím výkladom reštitučného zákona zvýhodnil žalovaných oproti sťažovateľovi, v dôsledku čoho mali žalovaní priaznivejšie postavenie pri prerokúvaní a rozhodovaní veci.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na to, že čl. 47 ods. 3 ústavy upravuje rovnosť účastníkov v súdnom konaní z hľadiska možnosti uplatňovania ich procesných práv. Pokiaľ sťažovateľ dôvodí tým, že k porušeniu tohto článku malo dôjsť ústavne nekonformnou aplikáciou hmotného práva, takáto situácia je vylúčená.

Pokiaľ sťažovateľ argumentoval údajnou nerovnosťou medzi reštitučným zákonom definovanými podmienkami uplatnenia reštitučného nároku cirkvami a zákonom

č. 503/2003 Z. z. definovanými podmienkami uplatnenia reštitučných nárokov fyzickými osobami, potom vlastne tvrdil, že nie spôsob aplikácie dotknutých ustanovení právneho poriadku všeobecnými súdmi, ale samotná aplikovaná právna norma (reštitučný zákon) ustanovujúca podmienky uplatnenia reštitučných nárokov cirkvi porušuje jeho základné práva. Ide vo svojej podstate z hľadiska obsahu o námietku nesúlady právnych predpisov s ústavou. Sťažovateľ teda v podstate požadoval, aby ústavný súd preskúmal, či ním označený zákon nie je v rozpore s ústavou. Na podanie takého návrhu však sťažovateľovi chýba aktívna legitímácia, pretože podľa čl. 130 ods. 1 ústavy a § 37 zákona o ústavnom súde môžu návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podať len osoby taxatívne uvedené v čl. 130 ods. 1 písm. a) až e) ústavy.

Ústavný súd dodáva, že čl. 47 ods. 3 ústavy zabezpečuje rovnosť účastníkov konania v konaní pred všeobecným súdom (sťažovateľa a žalovaných). K jeho porušeniu môže dôjsť napr. v prípade, ak všeobecný súd v ním vedenom konaní poruší princíp rovnosti zbraní, v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku zvýhodní svojím postupom predchádzajúcim vydaniu rozhodnutia niektorého z účastníkov konania na úkor iného účastníka konania. Preto je bez významu pre posúdenie jeho námietky porušenia čl. 47 ods. 3 ústavy krajským súdom vo veci poukaz sťažovateľa na konkrétnu vec, v ktorej iný štátny orgán (pozemkový úrad) v inom type konania (správne konanie) vedenom o nároku podľa inej právnej normy (zákon č. 503/2003 Z. z.) osobou odlišnou od sťažovateľa rozhodol tak, že takejto osobe reštitučný nárok priznal, hoci podľa názoru sťažovateľa pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky.

Z uvedených podstatných dôvodov bolo treba sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť, najmä z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

4. Napokon sa ústavný súd zaoberal tvrdením sťažovateľa, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 bolo porušené jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. (...)

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva vlastniť majetok a právo na pokojné užívanie majetku rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 274/2008 z 28. apríla 2009 tým, že v prípade sťažovateľa síce, pokiaľ ide o nehnuteľnosť, nejde o jeho existujúci majetok, ale ide o majetkovú hodnotu, o ktorej môže tvrdiť, že mal legitímnu nádej na jej nadobudnutie, pretože splnil všetky podmienky na priznanie reštitučného nároku a napriek tomu krajský súd rozsudok okresného súdu o zamietnutí jeho žaloby potvrdil. Sťažovateľ ako osoba oprávnená mohol legitímne očakávať realizáciu svojich nárokov formou vydania pôvodného majetku.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľa vlastniť a pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd konštatuje, že podľa zistenia všeobecných súdov (túto skutočnosť napokon ani ústavný súd nespochybnil) sťažovateľ základné reštitučné podmienky vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam nespĺnil, a preto mu nevzniklo žiadne „vlastnícke/majetkové“ právo v zmysle označených článkov ústavy a dohovoru (pozri napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Jan Malhous v. Česká republika z 13. decembra 2000). Inými slovami, pod tieto články ústavy a dohovoru možno v kontexte danej veci podriadiť len tie právne vzťahy, ktoré vznikli uplatnením nárokov oprávnenými osobami, ktoré spĺňali podmienky ustanovené v príslušnom reštitučnom zákone. Okrem uvedeného v daných súvislostiach pre ústavný súd bolo najmä relevantné zistenie všeobecných súdov, podľa ktorého nebolo ani preukázané, že sťažovateľom tvrdený právny predchodca by bol vlastníkom sporných nehnuteľností. K tejto časti odôvodnenia rozsudkov všeobecných súdov sťažovateľ vo svojej sťažnosti ani neponúkol žiadne argumenty o protiústavnosti takéhoto záveru.

Akékoľvek „reštitučné“ očakávania sťažovateľa v prípade sporných nehnuteľností, nemali teda oporu v dotknutom reštitučnom zákone a nemohli spadať pod „legitímnu nádej“, tak ako to tvrdil sťažovateľ. V tejto časti napadnutých rozsudkov preto ani nemohlo dôjsť k zásahu do jeho práva vlastníť a pokojne užívať svoj majetok v zmysle citovaných článkov ústavy a dohovoru. Jeho sťažnosť je preto v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae*, a z tohto dôvodu ju bolo treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Zo všetkých uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2009